

Hersenmetastasen (hersenuitzaaiingen)

Wat is het?

Uitzaaiingen (metastasen) zijn kwaadaardige gezwellen (tumoren) die zich naar andere delen van het lichaam hebben verspreid. Als er sprake is van uitzaaiingen naar het hersenweefsel, wordt gesproken van hersenmetastasen. De tumor waarvandaan de uitzaaiingen komen (de primaire tumor) bevindt zich ergens anders in het lichaam. Uitzaaiingen kunnen in de hersenen komen door zich te verplaatsen via de bloed- en/of lymfebaan. Er kunnen ook uitzaaiingen ontstaan naar de hersenvliezen of de schedel.

Bijna elke vorm van kanker kan naar de hersenen uitzaaien. Hersenmetastasen zijn vaak afkomstig van een primaire tumor in de long, borst of huid (melanoom). Soms wordt er één hersenmetastase gevonden, soms meerdere tegelijk. Soms worden hersenmetastasen gevonden zonder dat een primaire tumor bekend is en zelfs zonder dat die bij gericht onderzoek gevonden wordt.

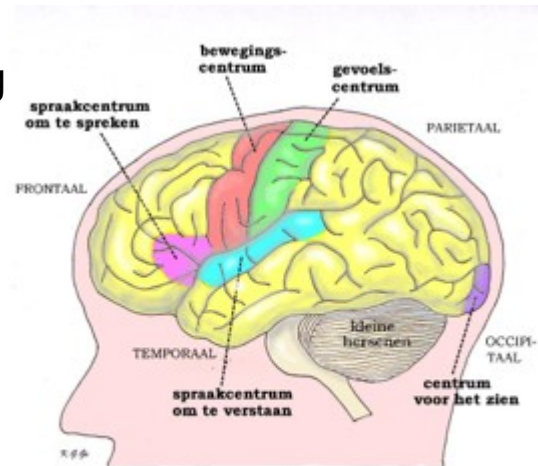
Waar heeft u last van?

Er kunnen door groei of grootte van de uitzaaiingen verschillende problemen ontstaan. Wat voor problemen dit zijn hangt af van de plek van de uitzaaiingen in de hersenen,

bijvoorbeeld zwakte of verlamming van ledematen, veranderd gevoel op de huid, taalproblemen, aandachtsproblemen of gedragsverandering (zie figuur 1). Ook epileptische aanvallen kunnen ontstaan door de hersenmetastasen. Hoofdpijn, misselijkheid, braken, slaperigheid of verwardheid kunnen ontstaan wanneer de uitzaaiing(en) een hoge druk in het hoofd veroorzaakt.

Figuur 1: Schematische voorstelling van de linker hersenhelft met de centra voor beweging, gevoel, spraak (om te spreken en om te verstaan), en voor het zien, waarbij een beschadiging van een centrum een stoornis geeft van de functie van dat centrum. Bron:

www.stopbersentumoren.nl

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Wanneer u klachten heeft die kunnen wijzen op een hersenmetastase dan wordt er vaak een MRI scan gemaakt van de hersenen. Soms leiden klachten tot een opname in het ziekenhuis. Bijvoorbeeld wanneer plotseling een epileptische aanval heeft plaatsgevonden of er plotseling ernstige uitval van functies is. Als er sprake is van acute klachten, vindt vaak eerst een CT-scan van de hersenen plaats. Soms zijn de klachten van de hersenmetastase de eerste uitingsvorm van kanker en wordt er nader onderzoek gedaan om de primaire tumor te

vinden. Doorgaans is dat onder andere door middel van een (PET-)CT-scan van borst en buik. Soms kunnen andere onderzoeken nodig zijn.

Wat is de behandeling?

Mogelijke behandelingen bij hersenmetastasen zijn een operatie, radiotherapie (bestraling) of chemotherapie. Soms wordt er een combinatie van deze behandelingen voorgesteld. Of deze behandelingen bij u mogelijk en gewenst zijn hangt heel erg af van de mogelijkheden, uw eigen wensen, de primaire tumor, de aanwezigheid van uitzaaiingen elders in het lichaam en de behandelingen die nog mogelijk zijn voor de primaire tumor en eventuele uitzaaiingen elders. Ook speelt uw leeftijd en conditie een belangrijke rol.

Operatieve verwijdering of een biopsie (hapje nemen uit de tumor) van een hersenmetastase is zinvol indien er twijfel bestaat over de diagnose, wanneer er sprake is van slechts één hersenmetastase (of enkele), of om ernstige klachten door de hersenmetastase direct te verhelpen.

Vaak wordt uw situatie besproken in een teamoverleg met verschillende artsen en verpleegkundigen, waaronder oncologen, radiotherapeuten, neurologen, neurochirurgen, pathologen en oncologieverpleegkundigen. Het behandelvoorstel wordt daarna met u besproken.

Indien er geen behandelmogelijkheid is voor de hersenmetastasen is het vaak wel mogelijk om bepaalde

symptomen te bestrijden. Als er klachten zijn die door oedeem (vocht door een ontstekingsreactie rondom de uitzaaiingen) ontstaan wordt vaak het medicijn dexamethason gegeven. Dit is een geneesmiddel uit de groep van corticosteroïden en remt de ontstekingsreactie rondom de tumor en vermindert dus het oedeem. Het omringende hersenweefsel krijgt dan weer meer ruimte, waardoor de klachten kunnen afnemen. De hoeveelheid, frequentie (bijvoorbeeld eenmalig of dagelijks), en manier van toedienen (pillen of via het infuus) van de dexamethason hangt af van uw specifieke situatie.

Dexamethason kan verschillende bijwerkingen geven, waaronder maagklachten, hoge bloedsuikers, dikke enkels, slapeloosheid, verwardheid, gewichtstoename en botontkalking. Epileptische aanvallen kunnen ook in de regel goed behandeld worden met medicijnen tegen epilepsie.

Meer informatie

- www.hersentumor.nl
- www.kanker.nl

Contact

De polikliniek Neurologie is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.00 tot 16.30 uur via telefoonnummer: (079) 346 2563

Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen enkele vragen beantwoorden? U vindt de vragen via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Dank u wel.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

524330042025